

Ulykker kan forebygges

Arbejds miljø Topmøde Session B

Trine Faber Velling

Partner og adm. direktør i Konsulenthuset for
Socialøkonomi

26. oktober 2022

Arbejds miljø i industrien

bfa-i.dk

Program

- Velkommen til session B
- Intentionen bag vejledningen og
- Vejledningens opbygning
- Introduktion til Plan
- Diskussion
- Introduktion til Do
- Introduktion til Check
- Introduktion til Act
- Diskussion

Konsulenthuset for Socialøkonomi

Vores formål er at styrke og udvikle social og miljømæssig bæredygtighed i virksomheder samt produkter og services fra disse – og derigennem fremme bæredygtig udvikling

Inden for arbejdsmiljø arbejder vi bl.a. med:

- Arbejdsmiljøledelse efter ISO 45001
 - Risikovurderinger
- Beredskabsplanlægning
- Rapportering og data
- Træning og uddannelse
 - Audit

Vejledning for forebyggelse af ulykker i industrien

Intentionen bag vejledningen

- Angive god praksis vedrørende forebyggelse af arbejdsulykker med fravær og hændelser
- Inspirere samt give konkrete værktøjer, som ledere og arbejdsmiljøorganisationer kan anvende i forbindelse med at forebygge arbejdsulykker
- Samle fire eksisterende vejledninger
 - Ulykkesforebyggelse i metalvirksomheder
 - Forebyggelse af ulykker i tekstilbranchen
 - UPS - det var lige ved at ske. En metode til at arbejde med nærved-ulykker
 - Ulykkesforebyggelse gennem ændring af holdning og adfærd
- Fokus på det systematiske forebyggelsesarbejde for at sikre en kontinuerlig indsats
- Gør den systematiske proces så enkel og overskuelig som muligt

Vejledning til forebyggelse

Trin 1. Plan

Planlæg indsats

I trin 1. lægges en plan for forebyggelsesindsats ved at:

- Få overblik over de mulige farer og risici, der kan medføre arbejdsulykker.
- Kortlægge eksisterende tiltag samt nye tiltag til at reducere risici.

Trin 2. Do

Igangsæt indsats

I trin 2. igangsættes den forebyggende indsats og tiltag, der er identificeret i trin 1., for at reducere risici for arbejdsulykker gennem:

- Procedurer
- Uddannelse
- Kommunikation

Trin 4. Act

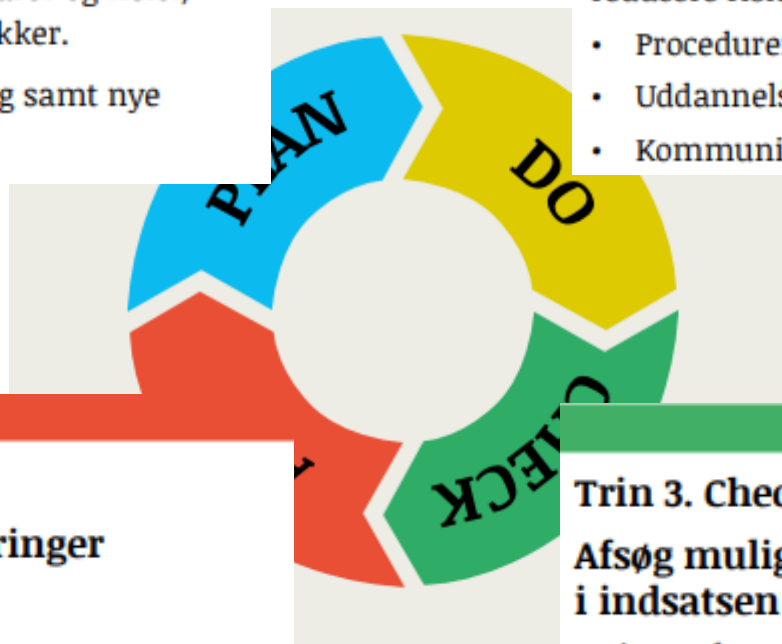
Iværksæt mulige forbedringer i indsatsen

I trin 4. iværksættes de muligheder for forbedring i forebyggelsesarbejdet, der er identificeret i trin 3.

Trin 3. Check

Afsøg mulige forbedringer i indsatsen

I trin 3. afsøges om forebyggelsesarbejdet og tiltag, der er sat i gang i trin. 2., er tilstrækkelige, eller de kan effektiviseres eller forbedres.

Trin 1. Plan - Planlæg indsats

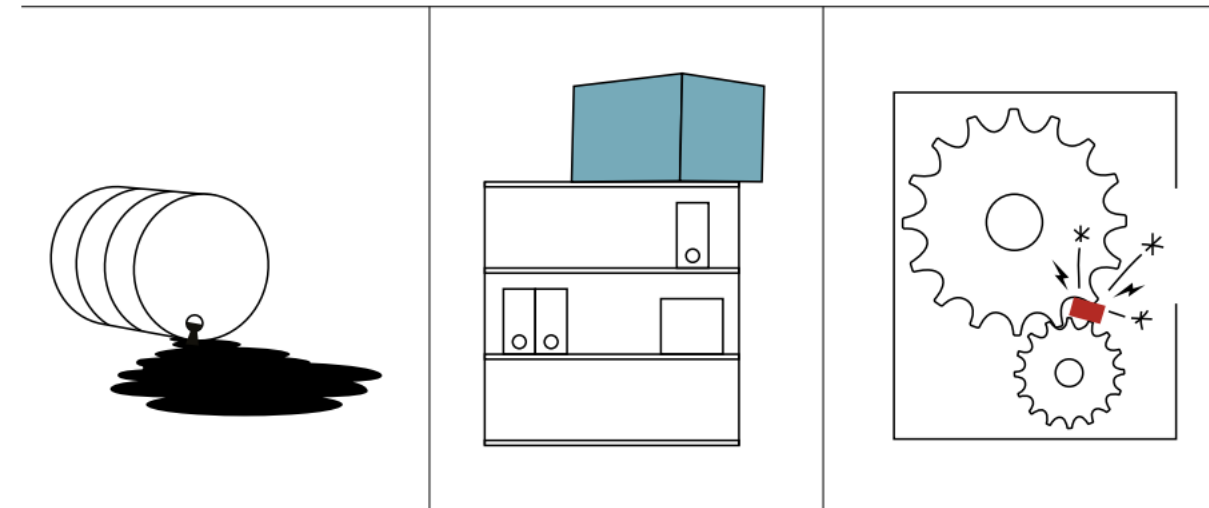
Risikovurdering								
Risikovurdering for område/afdeling/proces:				Versionsdato:		Versionsnummer:		
Farer	Sandsynlighed for arbejdsulykke UDEN eksisterende tiltag	Konsekvens af arbejdsulykke UDEN eksisterende tiltag	Risiko-score	Eksisterende tiltag for medarbejder	Eksisterende tiltag for leder	Sandsynlighed for arbejdsulykke MED eksisterende tiltag	Konsekvens af arbejdsulykke MED eksisterende tiltag	Rest-risiko
Fald fra stiger	3	3	Høj 9	Arbejd kun med stiger, hvis du er instrueret i det. Brug kun udstyr, der er efterset og er i god stand. Vær særligt opmærksom, når du arbejder på stiger. F.eks. må du	Sørg for at alt udstyr er efterset i henhold til leverandørens brugsanvisning. Instruér medarbejderne i brug af stiger, bl.a. at de ikke må stå højere end på stigers tredjeøverste trin	2	2	Moderat 4

Handleplan til forebyggelse af arbejdsulykker						
Overordnet ansvarlig for handleplanen:			Versionsdato:		Versionsnummer:	
Oprindelse/stammer fra	Tiltag	Aktiviteter	Ansvarlig	Deadline	Status	Noter til status
Intern audit	Sikre at alle maskiner er efterset	Opdatere liste over maskiner, der skal efterses	Værksted	November 2022	Afsluttet	Den 17.11.2022: Listen er opdateret
		Efterse alle maskiner og dokumenter eftersynet	Værksted	December 2022	I gang	Den 17.11.2022: Eftersyn er booket til den 3. december 2022. Ekstern leverandør er bestilt.
Mål	Kortlægge lokationer og situationer, hvor der er særlig risiko for løfteulykker.	Gennemføre sikkerhedsrundringer i alle afdelinger og indrapporter observationerne	AMO	Ultimo januar 2023	Afsluttet	Den 12.12.2022: AMO har planlagt at gennemføre sikkerhedsrundringer med fokus på løft i alle afdelinger. Den 23.01.2023: Der er gennemført sikkerhedsrundringer i alle afdelinger.

Kortlæg farer

En fare er en kilde, situation eller et forhold, der kan medføre en arbejdsulykke

Eksempler på metoder

- Fælles afdækning af farer
- Kortlægning af farer ved brug af spørgeskema
- ”Nye øjne ser bedst” observationskortet
- ”Fotosafari”
- Sikkerhedsrunderinger

Observation af farer og farlige situationer

Udarbejdet af: _____ Afdeling/proces observeret: _____ Dato: _____

Beskriv hvad observationen drejer sig om:
(Hvad skete der? Hvordan skete det?
Vedlæg evt. skitse og fotos)

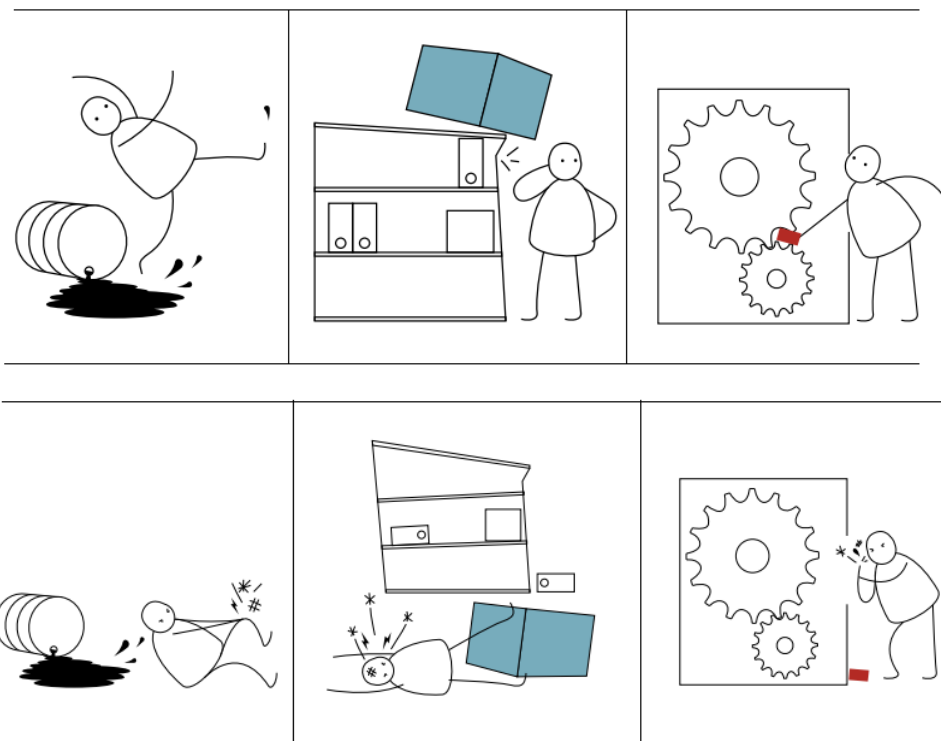
Spørgeskema til kortlægning af farer

Dato:		Navn:		Arbejdsområde:		
Nr.	Forhold	I hvilken grad udgør forholdet en fare? (sæt kryds)				Har du svaret A eller B Beskriv faren
		A - I høj grad	B - I nogen grad	C - I lav grad	D - Stet ikke	
1	Oplæring og instruktion					
2	Kompetencer og uddannelse					
3	Adgang til og brug af personlige værnemidler					
4	Adgang til tekniske hjælpemidler f.eks. anvendelse og vedligeholdelse					
5	Arbejdsstillinger					
6	Indretning f.eks. af bil, lager eller kontor					
7	Tunge løft, tunge skub eller træk					
8	Fald og snuble					
9	Maskensikkerhed, f.eks. afskærmning, nødstop, sikkerhedsanordninger mv.					
10	Færdsel, f.eks. med køretøjer og arbejde på veje					
11	Adgangsvæje og rækværker					
12	Afmærkning og skiltning					
13	Sikkerhedsudstyr, flugtveje og skiltning					
14	Opfyldning og orden					
15	Arbejde i højde					
16	Opbevaring og brug af kemi					
17	Forventninger til arbejdet og ansvarsområder					
18	Indfyldelse på planlægning og tilrettelægning af arbejdet					
19	Arbejdstiden, f.eks. længde eller hastighed					
20	Tidspres, f.eks. mange opgaver, der skal nås på kort tid					
21	Kontakt med personer, der er modvillige eller aggressive					
22	Information fra ledelsen					
23	Information om ændringer i f.eks. arbejdsopgaver					
24	Informationer kolleger imellem om ting, der er vigtige for at udføre arbejdet godt					
25	Årsag					

Vurder risici

Risikoen er
sandsynligheden for at en fare resulterer i en ulykke og
 hvor alvorlige konsekvenserne kan blive

Meget sandsynlig 5	Moderat 5	Høj 10	Meget høj 15	Meget høj 20	Meget høj 25
Overvejende sandsynlig 4	Moderat 4	Høj 8	Høj 12	Meget høj 16	Meget høj 20
Sandsynlig 3	Lav 3	Moderat 6	Høj 9	Høj 12	Meget høj 15
Overvejende usandsynlig 2	Lav 2	Moderat 4	Moderat 6	Høj 8	Høj 10
Meget usandsynlig 1	Lav 1	Lav 2	Lav 3	Moderat 4	Moderat 5
	Begrænsede konsekvenser 1	Moderate konsekvenser 2	Alvorlige konsekvenser 3	Meget alvorlige konsekvenser 4	Kritiske konsekvenser 5

Kortlæg tiltag

Kortlæg om der allerede eksisterer tiltag i virksomheden, der kan fjerne faren helt eller reducere risikoscoren.

Farer kan fjernes helt ved f.eks. at erstatte et farligt produkt med et ufarligt produkt eller fjerne en medarbejder fra en farlig maskine ved at fuldautomatisere funktionen.

Tiltag, der fjerner farer eller reducerer risikoscoren, kan være:

- Eksisterende praksisser
- Procedurer
- Krav og retningslinjer
- Sikkerhedsudstyr
- Hjælpemidler til planlægning
- Udførelse af arbejdet

Risikoscoren kan reduceres enten ved:

1. at mindske sandsynligheden for at en arbejdsulykke sker eller
2. gøre de potentielle konsekvenser mindre alvorlige.

Handleplan for nye tiltag

Handleplan til forebyggelse af arbejdsulykker

Overordnet ansvarlig for handleplanen:			Versionsdato:		Versionsnummer:	
Oprindelse/ stammer fra	Tiltag	Aktiviteter	Ansvarlig	Deadline	Status	Noter til status
Intern audit	Sikre at alle maskiner er efterset	Opdatere liste over maskiner, der skal efterses	Værksted	November 2022	Afsluttet	Den 17.11.2022: Listen er opdateret
		Efterse alle maskiner og dokumenter eftersynet	Værksted	December 2022	I gang	Den 17.11.2022: Eftersyn er booket til den 3. december 2022. Ekstern leverandør er bestilt.
Mål Reducere antallet af løfteulykker med 20%	Kortlægge lokationer og situationer, hvor der er særlig risiko for løfteulykker.	Gennemføre sikkerhedsrundringer i alle afdelinger og indrapporter observationerne	AMO	Ultimo januar 2023	Afsluttet	Den 12.12.2022: AMO har planlagt at gennemføre sikkerhedsrundringer med fokus på løft i alle afdelinger. Den 23.01.2023: Der er gennemført sikkerhedsrundringer i alle afdelinger.

Diskussion

Hvad er jeres erfaringer med at kortlægge farer og vurdere risici i forebyggelsesarbejdet?

Drøft med sidemakker

Trin 2. Do – Igangsat indsats

Tiltag, der er identificeret for at fjerne farer eller reducere risici skal igangsættes

Det kan gøres gennem:

- Handleplanen
- Adfærd
- Kultur
- Organisering
- Systemer
- Tekniske hjælpemidler og faciliteter
- Procedurer
- Uddannelse og instruktion
- Kommunikation

Introduktion af medarbejdere			
Medarbejdernavn:		Opstartsdato:	
Arbejdsplads:		Arbejdsleder:	
Medarbejderen har fået generel information om følgende (sæt x, hvor det er relevant):			
Arbejdstid:		Pauser:	
Sygemelding:		Personalehåndbog:	
Krav og forventninger til medarbejderen:		Alarmer:	
Medarbejderen er blevet introduceret til følgende forhold vedr. arbejdet (sæt x, hvor det er relevant):			
Arbejdets udførelse/sidemandsoplæring herunder om arbejdsmiljørisici:		Ergonomi:	
Metoder:			

Procedure		
Godkendt af:	Versionsdato:	Versionsnummer:
Formål		
Indhold		
Gældende for		
Fremgangsmåde		

Trin 3. Check – Afsøg mulige forbedringer

Check er opfølgning på, hvad der fungerer godt og hvad, der fungerer mindre godt i arbejdet med forebyggelse af arbejdsulykker

Der skal derfor indhentes og analyseres data om, hvorvidt:

- Der er fremdrift ift. besluttede tiltag
- Risikoen for ulykker mindskes ved de besluttede tiltag
- Tiltag virker efter hensigten

Der kan indhente viden fra:

- Ulykker, tilløb til ulykker og andre hændelser.
- Intern audit, f.eks. af processer, procedurer og arbejdsgange.
- Tilsyn, f.eks. fra Arbejdstilsynet eller andre myndighedsbesøg.
- Eftersyn, f.eks. af værktøj, maskiner, porte og brandudstyr.
- Øvelser, f.eks. beredskabsøvelser.

Trin 3. Check – Afsøg mulige forbedringer

Skema til rapportering af arbejdsulykker og hændelser

Udarbejdet af:	Dato:	
Drejer sig om (sæt kryds):		
Arbejdsulykke:	Tilløb til ulykke:	Hændelse, der kan føre til en arbejdsulykke:
Beskriv hvad rapporteringen drejer sig om. Tegn gerne en skitse, tag et billede eller optag en video.		

Analyse og iværksættelse af korrigerende tiltag ifm. hændelser

Udarbejdet af:	Dato:
Dybdegående analyse af årsag til hændelsen (inddrag relevante medarbejdere):	

Husk at svare på:

- Er lignende opstået før?
- Er lignende indrapporteret før?
- Kan lignende opstå i fremtiden?

Gennemgå risikovurderinger (hvis relevant)

Trin 4. Act – Iværksæt mulige forbedringer

Trin 1. Plan

Planlæg indsats

I trin 1. lægges en plan for forebyggelsesindsats ved at:

- Få overblik over de mulige farer og risici, der kan medføre arbejdsulykker.
- Kortlægge eksisterende tiltag samt nye tiltag til at reducere risici.

[Se mere side 11](#)

Trin 2. Do

Igangsæt indsats

I trin 2. igangsættes den forebyggende indsats og tiltag, der er identificeret i trin 1., for at reducere risici for arbejdsulykker gennem:

- Procedurer
- Uddannelse
- Kommunikation

[Se mere side 19](#)

Trin 4. Act

Iværksæt mulige forbedringer i indsatsen

I trin 4. iværksættes de muligheder for forbedring i forebyggelsesarbejdet, der er identificeret i trin 3.

[Se mere side 26](#)

Trin 3. Check

Afsøg mulige forbedringer i indsatsen

I trin 3. afsøges om forebyggelsesarbejdet og tiltag, der er sat i gang i trin. 2., er tilstrækkelige, eller de kan effektiviseres eller forbedres.

[Se mere side 24](#)

Diskussion

Hvad vil være vigtigst for jer, hvis I skal i gang med at arbejde systematisk med at forebygge ulykker?

Hvordan vil I sikre forankring i hele organisationen?

Har I eksempler på gode værktøjer, som I anvender i jeres arbejde med forebyggelse af ulykker?

Hvad er de største udfordringer i forbindelse med forebyggelsesarbejdet?

Tak for i dag

Trine Faber Velling
Partner og adm. direktør

trine@khfs.dk

+45 24 89 79 11

khfs

Konsulenthuset
for Socialøkonomi